

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย

ในการศึกษารังนี้ผู้วิจัยได้กำหนดหัวหน้คร้วเรือน¹ ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าลาฮูทุกคนที่ไ้ทำการผลิตพืชเงินในระหว่างเดือนสิงหาคม 2520 ถึงเดือนกรกฎาคม 2521 ในจังหวัดตาก เชียงใหม่ และเชียงใหม่ให้เป็นประชากรในการวิจัย (Research Population)

วิธีสุ่มตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยไ้ทำการคัดเลือกอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และคร้วเรือนโดยวิธีสุ่มแบบ Judgement Sampling Method.
2. ไ้ทำการคัดเลือกไม่น้อยกว่า 10 คร้วเรือนที่ไ้ผลิตสูงสุดสำหรับพืชเงินที่ไ้ทำการศึกษาในแต่ละหมู่บ้านโดยรวมแล้วไม่น้อยกว่า 200 คร้วเรือน
3. ในกรณีที่มีหัวหน้คร้วเรือนไม่อยู่บ้านหรือมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่สามารถทำการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการจากหัวหน้คร้วเรือนไ้ ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกสมาชิกอื่น ๆ ในคร้วเรือน 1 คน

¹ เหตุผลที่ไ้กำหนดหัวหน้คร้วเรือนให้เป็นประชากรในการวิจัยก็เนื่องจากบุคคลที่อยู่ไนตำแหน่งหัวหน้าหรือผู้นำในคร้วเรือนของคณันมีบทบาทสำคัญที่สุดในการประกอบภาระกิจต่าง ๆ ของคร้วเรือนจึงเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่สามารไ้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการไ้ดีกว่าสมาชิกอื่น ๆ ในคร้วเรือนนั้น ๆ

ซึ่งเป็นบุคคลปกติ มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ เคยผลิตพืชเงินโดยตนเองในระหว่างเดือนสิงหาคม 2520 ถึงเดือนกรกฎาคม 2521 และสามารถให้ข้อมูลที่ต้องการอย่างครบถ้วนได้แทนหัวหน้าครัวเรือน

ขนาดของตัวอย่าง

ได้ทำการคัดเลือก 217 ครัวเรือนจาก 17 หมู่บ้าน 11 ตำบล และ 7 อำเภอใน 3 จังหวัดดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีทำการสัมภาษณ์ (Personal Interview) หัวหน้าครัวเรือนเป็นหลัก¹ และในการสัมภาษณ์ดังกล่าวได้ใช้แบบสำรวจ 3 ชุดด้วยกันซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นดังต่อไปนี้²

1. แบบสำรวจชุดที่ 1 ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลที่จำเป็นบางอย่างเกี่ยวกับหมู่บ้านที่ได้เข้าไปศึกษา และได้ไปหมู่บ้านละ 1 ชุดรวมเป็น 17 ชุด
2. แบบสำรวจชุดที่ 2 ใช้สำหรับบันทึกรายชื่อของหัวหน้าครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่าง และพืชเงินที่แต่ละครัวเรือนดังกล่าวผลิต ได้ไปหมู่บ้านละ 1 ชุดรวมเป็น 17 ชุด

¹ นอกจากทำการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยยังได้พยายามทำการสังเกตการณ์เท่าที่โอกาสอำนวยเกี่ยวกับการปฏิบัติการตลาดของพวกเขาอีกด้วยในทุกหมู่บ้านที่ได้เข้าไปศึกษา

² สำหรับตัวอย่างของแบบสำรวจดูภาคผนวก ค

ตารางที่ 1 หมู่บ้าน ที่ตั้ง และจำนวนครัวเรือนของเกษตรกรลาที่ตกเป็นตัวอย่างในการวิจัย

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่าง	
ตาก	แม่สอด	พะวอ	สมป่อย	45	15	
เชียงใหม่	แม่แตง	อินทนิล	ห้วยตาด	41	20	
		เมืองงาย	คันท่าบ่อ	11	8	
	ฝาง	มอเงิน	ห้วยพักไผ่	87	10	
		แมงอน	ห้วยเคือ	41	15	
		โป่งคำ	โป่งจอก	19	15	
	แม่อาย	แม่นาวาง	โลป่าไคร้	29	10	
			ห้วยม่วงนอก	33	13	
			ห้วยม่วงใน	26	11	
			ห้วยขี้สี	24	8	
			ห้วยปากกาย	31	16	
เชียงใหม่	แม่อาย	วังคิน	44	10		
		ปู้หมื่นใน	32	11		
		สันตญู	30	9		
		เสาโต	66	16		
		แม่จัน	ป่าตึง	จะพือ	32	14
		แม่อาย	แม่อาย	หนองผ่า	43	16
รวม			634	217		

3. แบบสำรวจชดที่ 3 ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางการตลาดของแต่ละครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่าง ใ้ใช้ไปคนละ 1 ชุดรวมเป็น 224 ชุด มีเสีย 7 ชุด และเหลือ 217 ชุด

การวิจัยขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยได้เดินทางไปจังหวัดที่จะทำการศึกษารวม 2 ครั้งระหว่างต้นเดือนเมษายนและต้นเดือนมิถุนายน 2521 เพื่อทำการสำรวจหาข้อมูลเบื้องต้น (Preliminary Investigations) ที่จำเป็นสำหรับคัดเลือกหมู่บ้านที่จะทำการศึกษา รวมทั้งสร้างแบบสำรวจและวางแผนรายละเอียดสำหรับการวิจัยขั้นต่อไป

หลังจากได้สร้างแบบสำรวจเสร็จแล้วผู้วิจัยได้เดินทางไปหมู่บ้านอุ้มยอม คอยมูเซอ จังหวัดตาก เมื่อต้นเดือนสิงหาคม 2521 เพื่อทำการทดสอบและปรับปรุง (Pretest) แบบสำรวจในการนี้ผู้วิจัยได้ทดลองสัมภาษณ์เกษตรกรรายจำนวน 5 คนและได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของแบบสำรวจที่พบจากการทดลองสัมภาษณ์ดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทำการแจกแจงความถี่ของตัวแปร (Attributes) ที่ต้องการศึกษา
2. ทำการแบ่งคะแนนความถี่ของตัวแปรตามพื้นที่ทั้งหมดที่ได้ทำการศึกษาหรือตามตัวแปรอื่น ๆ ที่ต้องการศึกษา
3. คำนวณหาค่าร้อยละของคะแนนความถี่ตาม 1 แล้วนำไปแสดงในรูปของตาราง

อุปสรรคในการวิจัย

1. เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวกับชาวเขาเผ่าลาฮู โดยเฉพาะข้อมูลทางด้านประชากรเท่าที่มีอยู่ในขณะที่ทำการวิจัยนี้พบว่ายังขาดความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์อยู่มาก จึงไม่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการกำหนด Sampling Frame ได้อย่างถูกต้องสำหรับทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Probability Sampling โดยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องใช้การสุ่มแบบ Judgement Sampling.

2. เกือบได้กำหนดไว้ว่าจะคัดเลือกไม่น้อยกว่า 20 ครัวเรือนจากแต่ละหมู่บ้าน แต่เนื่องจากพบว่ากลุ่มประชากรในแต่ละหมู่บ้านมี Homogeneity สูงมาก อีกทั้งหมู่บ้านบางแห่งมีจำนวนครัวเรือนน้อยกว่า 20 จึงได้ลดจำนวนครัวเรือนที่กำหนดไว้แล้วเพิ่มจำนวนหมู่บ้านเพื่อที่จะเพิ่ม Coverage และ Representativeness ของตัวอย่างให้ดียิ่งขึ้น

3. การวิจัยครั้งนี้เนื่องจากได้ใช้ Judgement Sampling อีกทั้งได้ทำขึ้นในฤดูที่พวกลาฮูกำลังเพาะปลูกพืชบางชนิดรวมทั้งเก็บเกี่ยวพืชอื่น ๆ ด้วยจึงทำให้คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไปค้างคืนในไร่ของตน หมายถึงไม่กลับบ้านจนจึงทำให้สัดส่วนของครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่างสำหรับแต่ละหมู่บ้านมีไม่เท่ากันดังที่ให้เห็นมาแล้วในตารางที่ 1